

Spelmarknaden 2015

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Spelmarknaden 2015.....	4
2.1	Nyckeltal.....	4
2.2	Statistik.....	5
2.3	Marknadsandelar.....	9
2.4	Spel på internet.....	12
2.5	Svenska Spel.....	13
2.6	ATG.....	15
2.7	Folkrörelsens spel och lotterier.....	15
2.8	Aktörer utan svenskt tillstånd.....	17
3	Största produkterna.....	18
4	Spelandets andel av disponibel inkomst.....	20
5	Marknadsundersökning 2015.....	21

Spelmarknaden 2015

1 Inledning

En av Lotteriinspektionens uppgifter är att följa utvecklingen på den svenska spelmarknaden. Det sker förlöpande under året bland annat genom insamling av statistik. I den här rapporten redovisas statistik för 2015. Det är statistik för aktörer med tillstånd i Sverige, men även estimat för aktörer utan svenskt tillstånd. I rapporten redovisas också marknadsandelar, fördelningen mellan land- och internetbaserat spel och spelbeteenden.

Alla omsättningsstatistik redovisas i löpande priser.

2 Spelmarknaden 2015

2.1 Nyckeltal

Nyckeltal: Aktörer med svenskt tillstånd

Bruttoomsättning	45 384 mnkr (44 800 mnkr 2014)
Nettoomsättning	16 611 mnkr (16 446 mnkr 2014)
Per invånare totalt (Brutto)	4 607 kr (4 609 kr 2014)
Per invånare totalt (Netto)	1 686 kr (1 689 kr 2014)
Per invånare över 18 år (Brutto)	5 799 kr (5 774 kr 2014)
Per invånare över 18 år (Netto)	2 123 kr (2 116 kr 2014)
Procent av disponibel inkomst (Brutto)	2,39 % (2,43 % 2014)
Procent av disponibel inkomst (Netto)	0,87 % (0,89 % 2014)

Nyckeltal: Aktörer utan svenskt tillstånd

Nettoomsättning (mnkr)	4 341 mnkr (4 123 mnkr 2014)
Per invånare totalt (Netto)	441 kr (423 kr 2014)
Per invånare över 18 år (Netto)	555 kr (530 kr 2014)
Procent av disponibel inkomst (Netto)	0,23 % (0,22 % 2014)

2.2 Statistik

Utöver de reglerade spelplanordnarna förekommer även omfattande spel på spelsajter som saknar tillstånd i Sverige. En skattning för dessa bolags ackumulerade omsättning redovisas.

Nettoomsättning visar hur mycket pengar spelbolagen har kvar efter utbetalda vinster. Det kan också ses som ett mått på hur mycket spelarna förlorat totalt på spel. Bruttoomsättning är den ackumulerade summan spelarna satsat på spel vilket är summan av nettoomsättning och de utbetalda vinsterna. På grund av skillnaderna i variabler som återbetalningsprocent och spelfrekvens är variationen mellan spelformerna större vid jämförande av bruttoomsättning än av nettoomsättning.

Alla uppgifter är baserade på nettoomsättning om inget annat anges. Omsättningsstatistiken för ATG, Svenska Spel, och de omsättningsmässigt största rikslotterierna baseras på kvartalsrapportering under 2015. Omsättningen för aktörer utan svenskt tillstånd är uppskattade siffror baserade på uppgifter från H2 Gambling Capital och vår egen omvärldsbevakning.

Tabell 2.1. Omsättning på spel före utbetalda vinster, miljoner kronor

	2015	2014	2013	2012	2011
Spelbolagen					
ATG	12 535	12 231	12 155	12 420	13 111
Svenska Spel ¹⁾	19 789	19 820	21 559	21 657	21 080
Casino Cosmopol ²⁾	5 829	5 738	5 777	5 871	5 950
Summa	38 153	37 789	39 491	39 948	40 141
Folkrörelsernas spel och lotterier					
Bingo	934	972	1 133	1 166	1 079
Rikslotterier	5 646	5 611	5 683	5 328	5 305
Lokala & Regionala lotterier	169 ³⁾	58	67	66	72
Summa	6 749	6 642	6 882	6 560	6 456
Privata aktörer					
Aktörer utan svenskt tillstånd (efter utbetalda vinster) ⁴⁾	4 341	4 123	3 593	3 241	2 998
Restaurangkasino ⁵⁾	482	450	455	495	500
Summa	4 823	4 573	4 048	3 736	3 498
Reglerade marknaden	45 384	44 880	46 830	47 003	47 097
Totalt	49 725	49 003	50 423	50 244	50 095

1) Inklusiv pokerraken från Svenska Spels internetpoker

2) Statistiken bygger på en beräkningsmetod som möjliggör redovisning av bruttoomsättning på ett vis som gör siffran jämförbar med exempelvis Vegas. Viktigt att beakta är att återbetalningsprocenten inte blir rättvisande med denna beräkning eftersom den inte tar återspel i beaktande.

3) Ny beräkningsmetod från och med 2015 gör att siffrorna inte är jämförbara med tidigare år.

4) Aktörer utan svenskt tillstånd redovisas enbart efter utbetalda vinster. Siffrorna är korrigerade från EUR till SEK med hjälp av Riksbankens genomsnittliga valutakurs. Källa: H2 Gambling Capital och Lotteriinspektionens omvärldsbevakning. Kursiva siffror är uppskattade belopp. Dessa kan ändras i framtiden då mer information tillkommer Lotteriinspektionen. Vid studerande av summeringarna i ovan tabell bör det beaktas att talen är avrundade till närmsta belopp.

5) Skattning baserad på enkät.

I tabell 2.1 redovisas omsättningen före utbetalda vinster, det vill säga bruttoomsättningen. Bruttoomsättningen för de reglerade aktörerna visar på en ökning jämfört med året innan. Ökningen uppgår till cirka 504 miljoner kronor. Omsättningen för den totala spelmarknaden är mer svårbedömd. Vi saknar uppgifter om ackumulerad omsättning före utbetalda vinster för aktörer som inte har tillstånd i Sverige.

Tabell 2.2. Omsättning på spel efter utbetalda vinster, miljoner kronor

	2015	2014	2013	2012	2011
Spelbolagen					
ATG	3 750	3 660	3 625	3 700	3 909
Svenska Spel ¹⁾	7 781	7 782	8 562	8 629	8 484
Casino Cosmopol	1 178	1 159	1 167	1 186	1 203
Summa	12 708	12 602	13 354	13 516	13 596
Folkrörelsernas spel och lotterier					
Bingo	275	282	303	330	315
Rikslotterier	3 335	3 336	3 362	3 196	3 104
Lokala & Regionala lotterier	83 ²⁾	32	34	34	40
Summa	3 693	3 650	3 699	3 560	3 459
Privata aktörer					
Aktörer utan svenskt tillstånd ³⁾	4 341	4 123	3 593	3 241	2 998
Restaurangkasino ⁴⁾	210	195	196	212	212
Summa	4 551	4 318	3 789	3 453	3 210
Reglerade marknaden	16 611	16 446	17 248	17 288	17 267
Totalt	20 952	20 570	20 842	20 529	20 265

1) Inklusivt pokerruken från Svenska Spels internetpoker

2) Ny beräkningsmetod från och med 2015 gör att siffrorna inte är jämförbara med tidigare år.

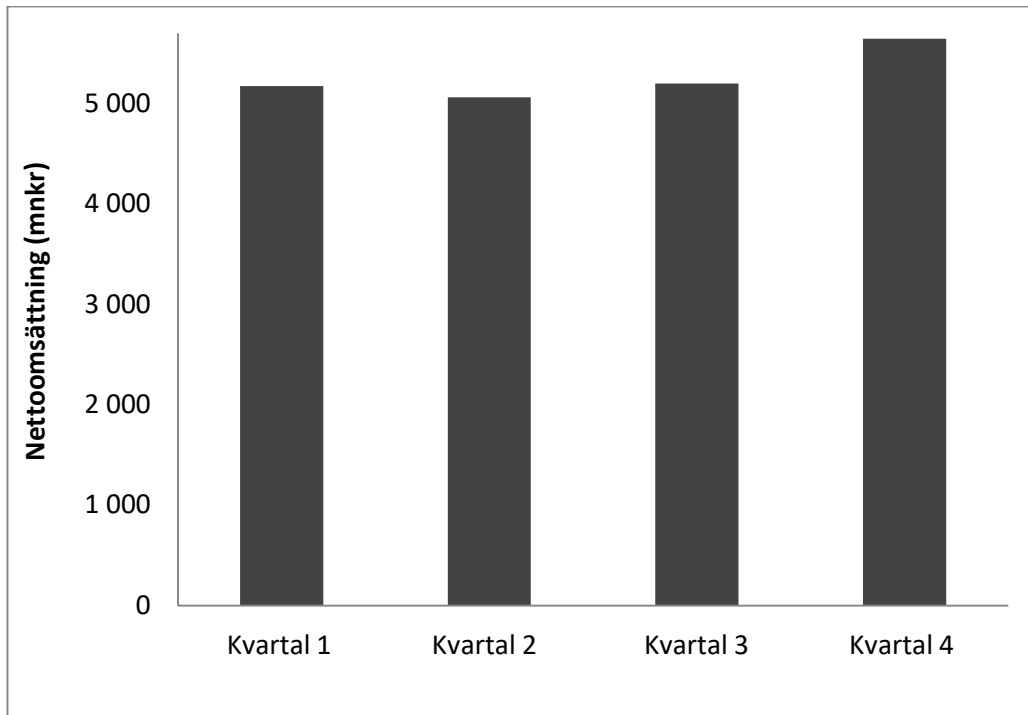
3) Aktörer utan svenskt tillstånd redovisas enbart efter utbetalda vinster. Siffrorna är korrigerade från EUR till SEK med hjälp av Riksbankens genomsnittliga valutakurs. Källa: H2 Gambling Capital och Lotteriinspektionens omvärldsbevakning Kursiva siffror är uppskattade belopp. Dessa kan ändras i framtiden då mer information tillkommer Lotteriinspektionen Vid studerande av summeringarna i ovan tabell bör det beaktas att talen är avrundade till närmsta belopp.

4) Skattning baserad på enkät.

I tabell 2.2. redovisas den svenska spelmarknadens omsättning efter utbetalda vinster. Nettoomsättningen för de reglerade aktörerna uppskattas till cirka 16,6 miljarder kronor under 2015. Det är en ökning med cirka 165 miljoner kronor jämfört med året innan. Det är första gången den reglerade marknaden ökat sedan 2012 då omsättningen ökade med 21 miljoner kronor.

Aktörer utan svenskt tillstånd beräknas ha omsatt cirka 4,3 miljarder kronor under 2015. Det är en ökning med 218 miljoner kronor jämfört med året innan. Den reglerade spelmarknaden beräknas ha haft en tillväxt på 1,0 procent under 2015 och de aktörer som inte har svenskt tillstånd har haft en uppskattad tillväxt på 5,3 procent.

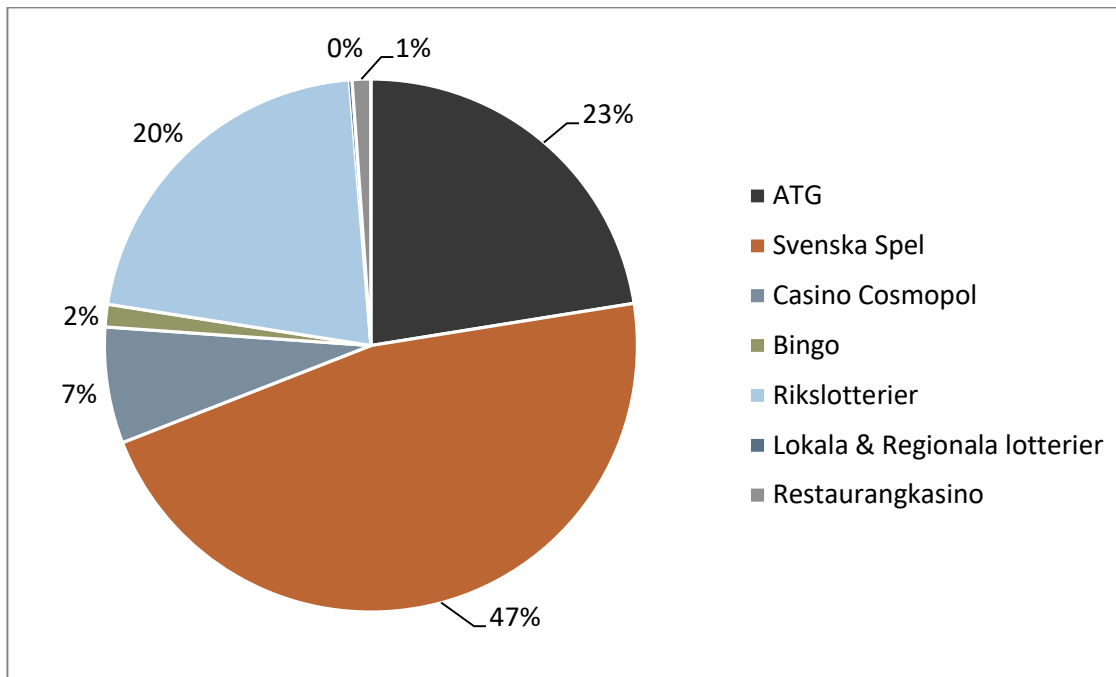
Figur 2.3. Spelmarknaden i Sverige kvartal 1 - 4 2015, inklusive aktörer utan svenskt tillstånd

Omsättningen under året har varit relativt konstant sett över kvartalen, figur 2.3. Störst var omsättningen under fjärde kvartalet då den uppskattade nettoomsättningen uppgick till cirka 5,6 miljarder kronor. Bland de aktörer som hade sin största omsättning under fjärde kvartalet finns bland andra Svenska Spel och Folkspel. Båda dessa aktörer har produkter vars försäljning ökar i efterfrågan under fjärde kvartalet. Även de aktörer som inte har ett svenskt tillstånd tycks ha haft sitt bästa kvartal under det fjärde med en uppskattad ackumulerad omsättning på 1,2 miljarder kronor, vilket är en uppskattad ökning med cirka 8 procent jämfört med samma kvartal året innan.

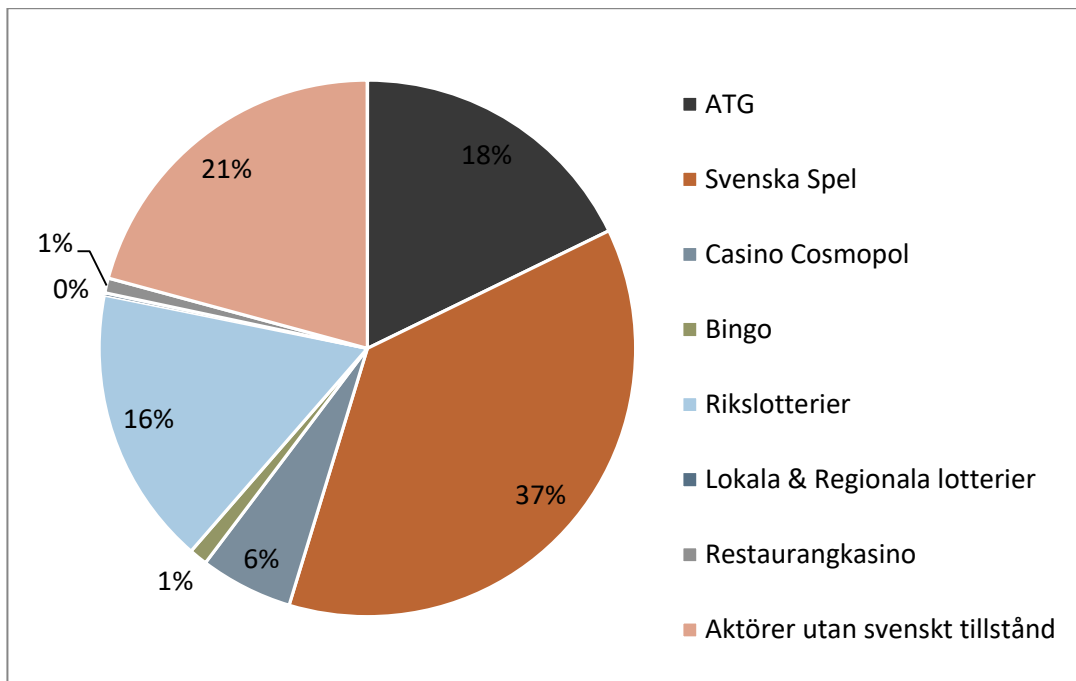
2.3 Marknadsandelar

Figur 2.4. Marknadsandelar för den reglerade svenska spelmarknaden 2015

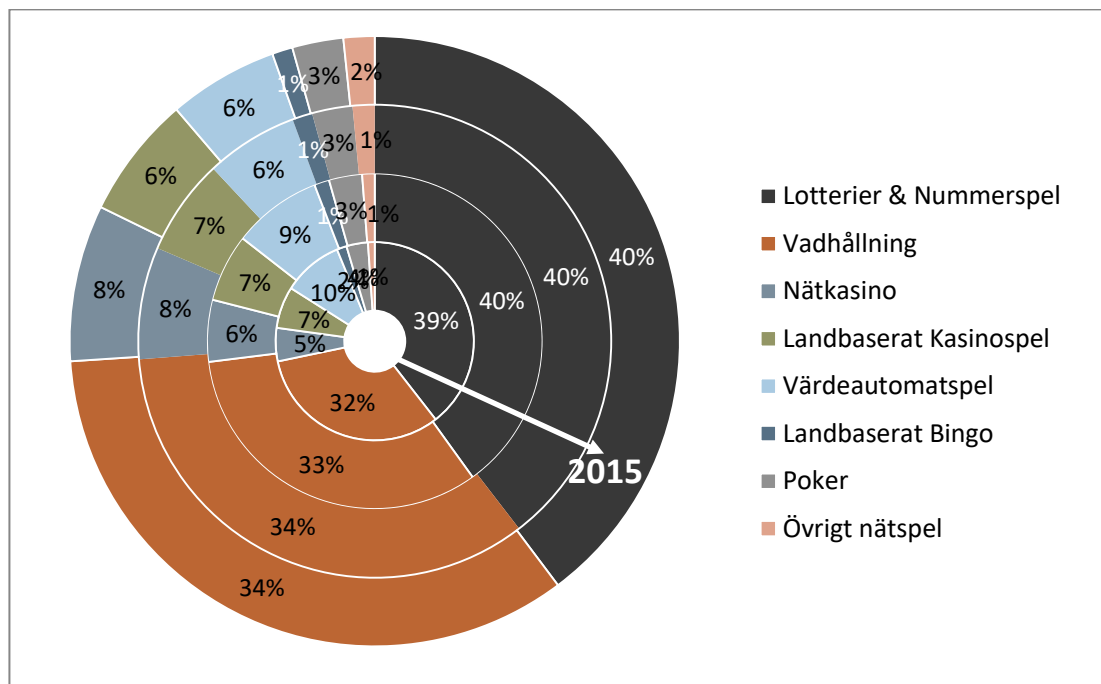
I figur 2.4 redovisas hur den reglerade svenska spelmarknaden fördelade sig under 2015. Jämfört med året innan tycks ATG och rikslotterierna öka sin marknadsandel marginellt. Detta samtidigt som bland andra Svenska Spel och det landbaserade bingospelet minskade sina andelar en aning. Förändringarna på den reglerade spelmarknaden är relativt små under de senaste åren. En tydlig trend har dock varit att Svenska Spel tappat marknadsandelar samtidigt som rikslotterierna ökar. För fem år sedan hade Svenska Spel, inklusive Casino Cosmopol, 56 procent av den reglerade svenska spelmarknaden. Detta jämfört med 2015 då deras ackumulerade marknadsandel uppgick till 54 procent. Under samma period gick rikslotterierna från 18 procent av marknaden till 20 procent under 2015.

Figur 2.5. Marknadsandelar för den svenska spelmarknaden 2015, inklusive aktörer utan svenskt tillstånd

I figur 2.5. redovisas marknadsandelar baserat på hela den svenska spelmarknaden 2015, det vill säga inklusive de aktörer som inte har ett svenskt tillstånd. De aktörer som inte har ett svenskt tillstånd redovisar en ökad marknadsandel med nästan 1 procentenhet jämfört med året innan och har därmed ökat mest. Under de senaste fem åren har dessa aktörer ökat sina marknadsandelar varje år. År 2011 stod dessa aktörer för uppskattningsvis 15 procent av spelmarknaden, jämfört med 21 procent 2015.

Figur 2.6. Marknadsandelar för spelformer på den svenska spelmarknaden 2011 - 2015, inklusive aktörer utan svenskt tillstånd

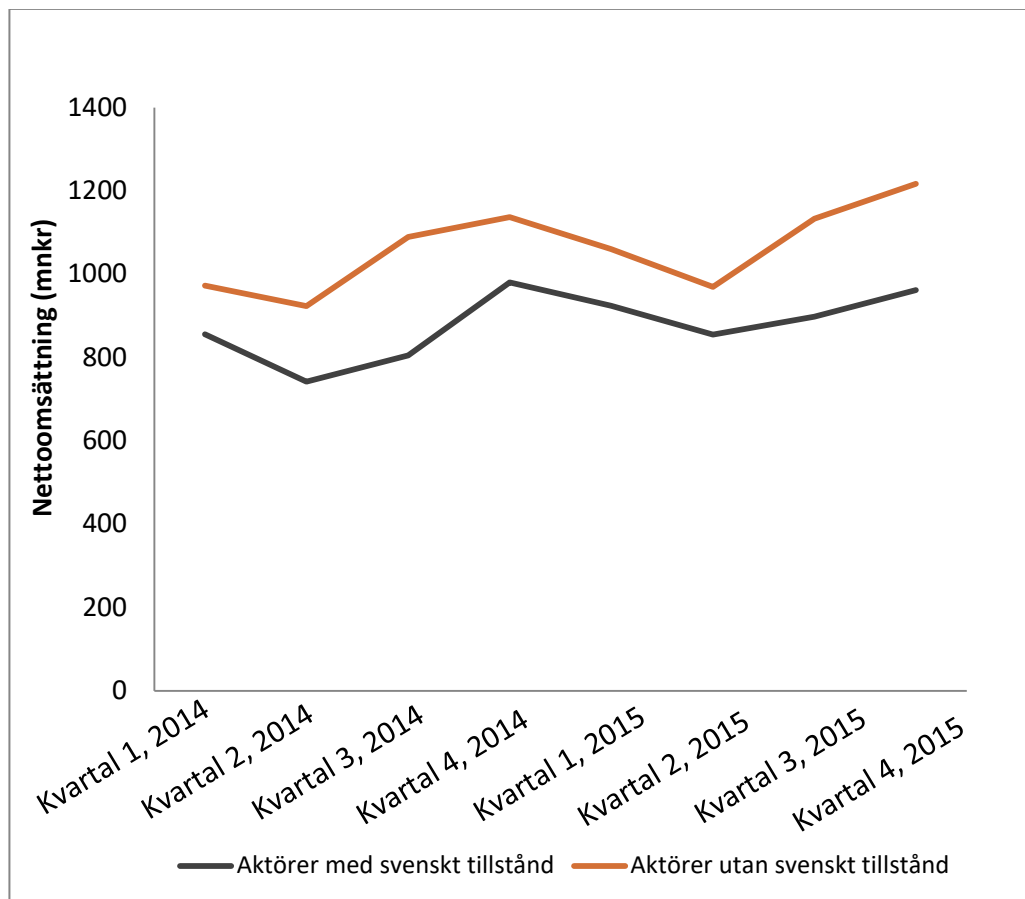
Marknaden kan även studeras efter olika spelformers utveckling. I figur 2.6. visas utvecklingen för olika spelformer mellan 2011 – 2015.

Lotterier och nummerspel har en relativt konstant marknadsandel på cirka 40 procent. **Vadhållning** inkluderar all typ av sport- och hästvadhållning. Den här delen av marknaden har långsamt ökat sin marknadsandel. Det är framförallt vadhållningen hos aktörer som inte har ett svenskt tillstånd som har ökat. Under 2015 uppskattas deras andel av vadhållningsmarknaden vara ungefär lika stor som Svenska Spels. ATG:s hästvadhållning är störst inom vadhållning i Sverige och beräknas stå för cirka 52 procent. Under 2011 var motsvarande andel cirka 59 procent. Under 2015 har den här marknaden återigen visat på en positiv utveckling som eventuellt kan leda till ökade marknadsandelar framöver. **Nätkasino** är en spelform som ingen aktör har tillstånd till i Sverige men den beräknas ha ökat sin marknadsandel från 5 procent under 2011 till 8 procent under 2015. Det här är en spelform som gynnats av den digitaliserade trenden inom spelmarknaden. Spel på **värdeautomater** har däremot minskat, från 10 procent 2011 till 6 procent 2015.

2.4 Spel på internet

Den största tillväxten för hela spelbranschen är spel om pengar på internet, det gäller både för de med och utan svenskt tillstånd.

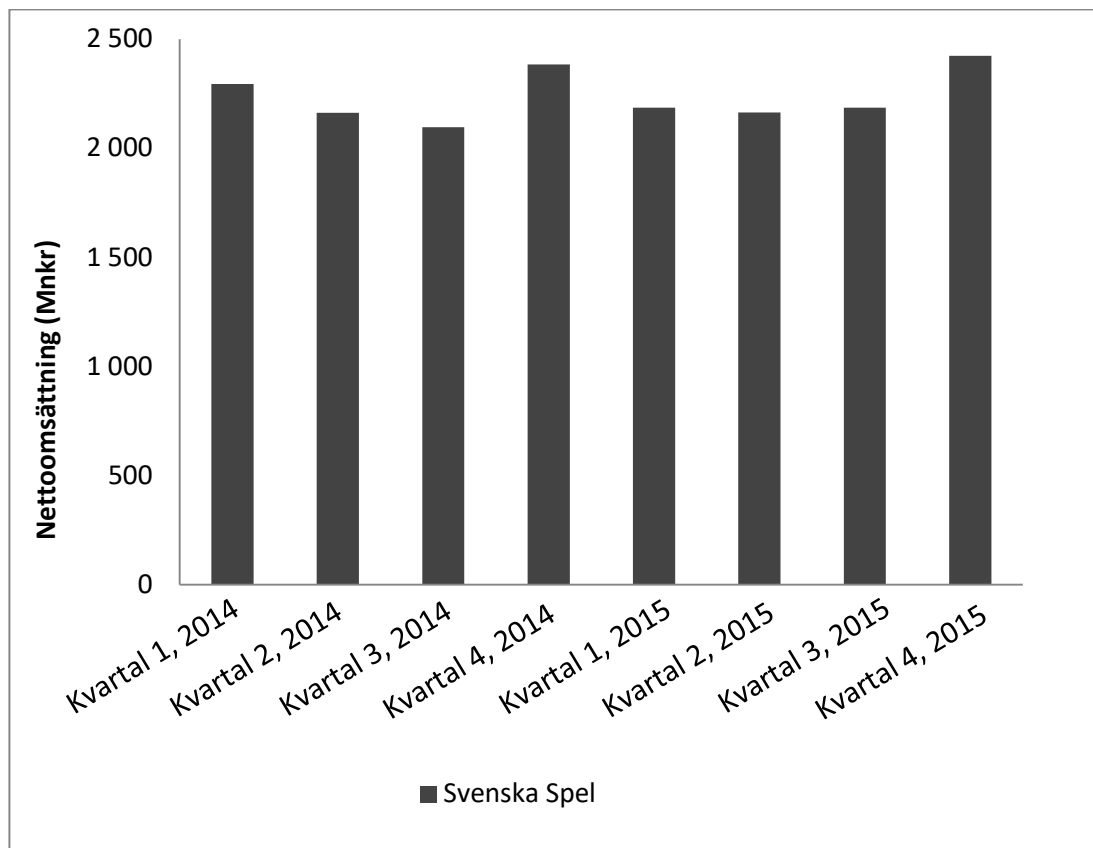
Figur 2.7. Spel på internet kvartal 1, 2014 – kvartal 4, 2015

Den ackumulerade nettoomsättningen från spel på internet under 2015 uppgick till 8 miljarder kronor. Det är en ökning med 8 procent jämfört med 2014. Aktörer med svenskt tillstånd omsatte totalt drygt 3,6 miljarder kronor, vilket är en ökning med nästan 11 procent. Aktörerna utan svenskt tillstånd är fortfarande störst med en omsättning på 4,3 miljarder kronor. I figur 2.7. redovisas nettoomsättningen från spel på internet mellan första kvartalet 2014 till det fjärde kvartalet 2015. I figur 2.7. kan man se att den största omsättningen sker under det fjärde kvartalet under båda åren. Det fjärde kvartalet är som vi även sett tidigare år, det mest lönsamma kvartalet för spelbranschen. Trenden är att den digitala delen av marknaden kommer att fortsätta att öka även i framtiden.

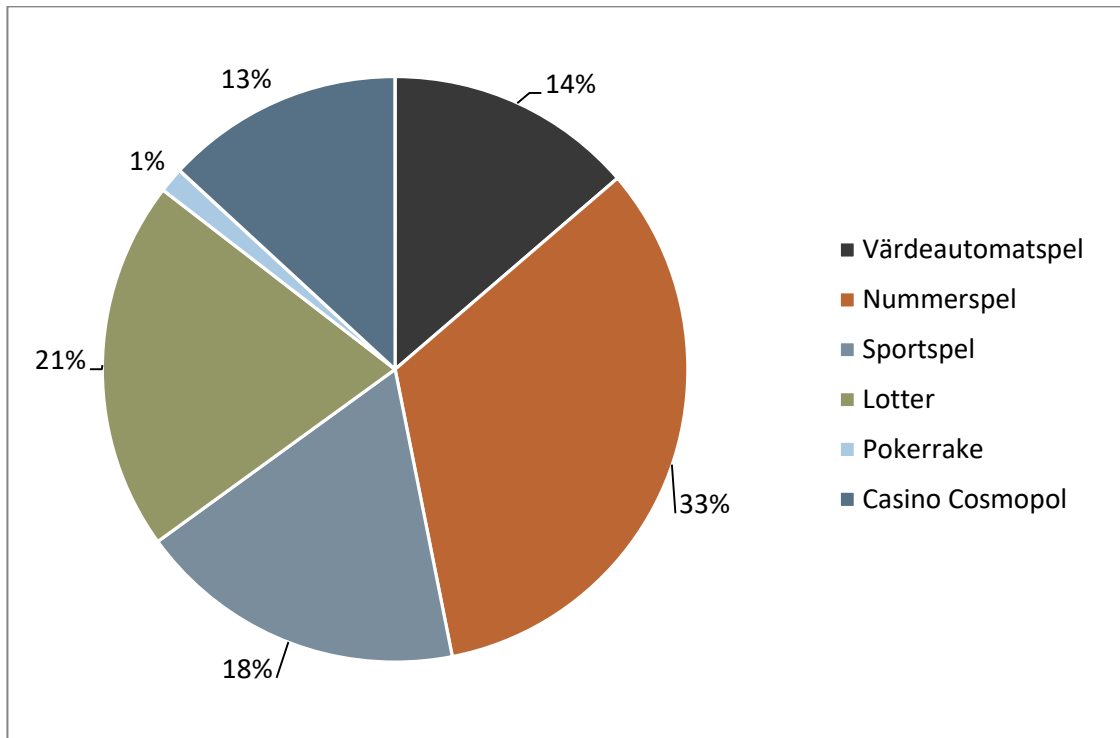
2.5 Svenska Spel

Figur 2.8. Svenska Spels omsättningsutveckling kvartal 1, 2014 – kvartal 4, 2015

Svenska Spel, inklusive Casino Cosmopol, omsatte drygt 8,9 miljarder kronor efter utbetalda vinster under 2015. Det är en marginell ökning på 0,2 procent, vilket motsvarar 17 miljoner kronor, jämfört med året innan. Under första kvartalet var det framförallt värdeautomater, nummerspel och sportvadhållning som hade ett sämre resultat än samma period 2014. Under tredje och fjärde kvartalet lyckades dock Svenska Spel redovisa en ökad omsättning jämfört med samma kvartal året innan, vilket bland annat berodde på en god tillväxt från sportvadhållning och lotter under dessa kvartal. Svenska Spels stagnerade omsättningsutveckling berodde därmed på den svaga utvecklingen under årets första månader.

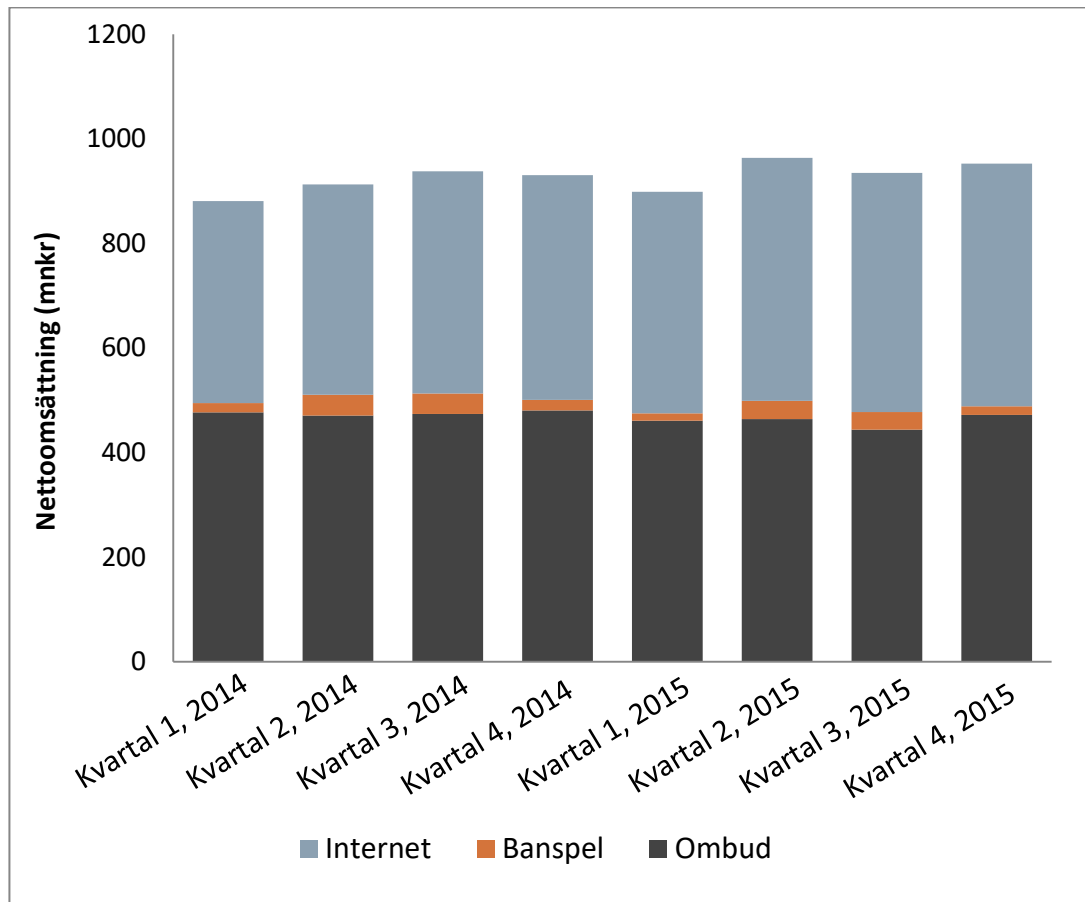
Figur 2.9. Svenska Spels produktfördelning 2015

Nummerspel var den största spelformen för Svenska Spel under 2015. Svenska Spels fem största produkter är Triss, Lotto, Vegas, Casino Cosmopol och Keno. Dessa fem produkter står för 69 procent av den totala omsättningen. Fördelningen såg ungefär likadan ut under 2014. Enda skillnaden som skett är att värdeautomater minskat sin andel av Svenska Spels omsättning med cirka 1 procentenhet samtidigt som lotterna ökat med lika mycket.

2.6 ATG

Figur 2.10. ATG:s omsättningsutveckling kvartal 1, 2014 – kvartal 4, 2015

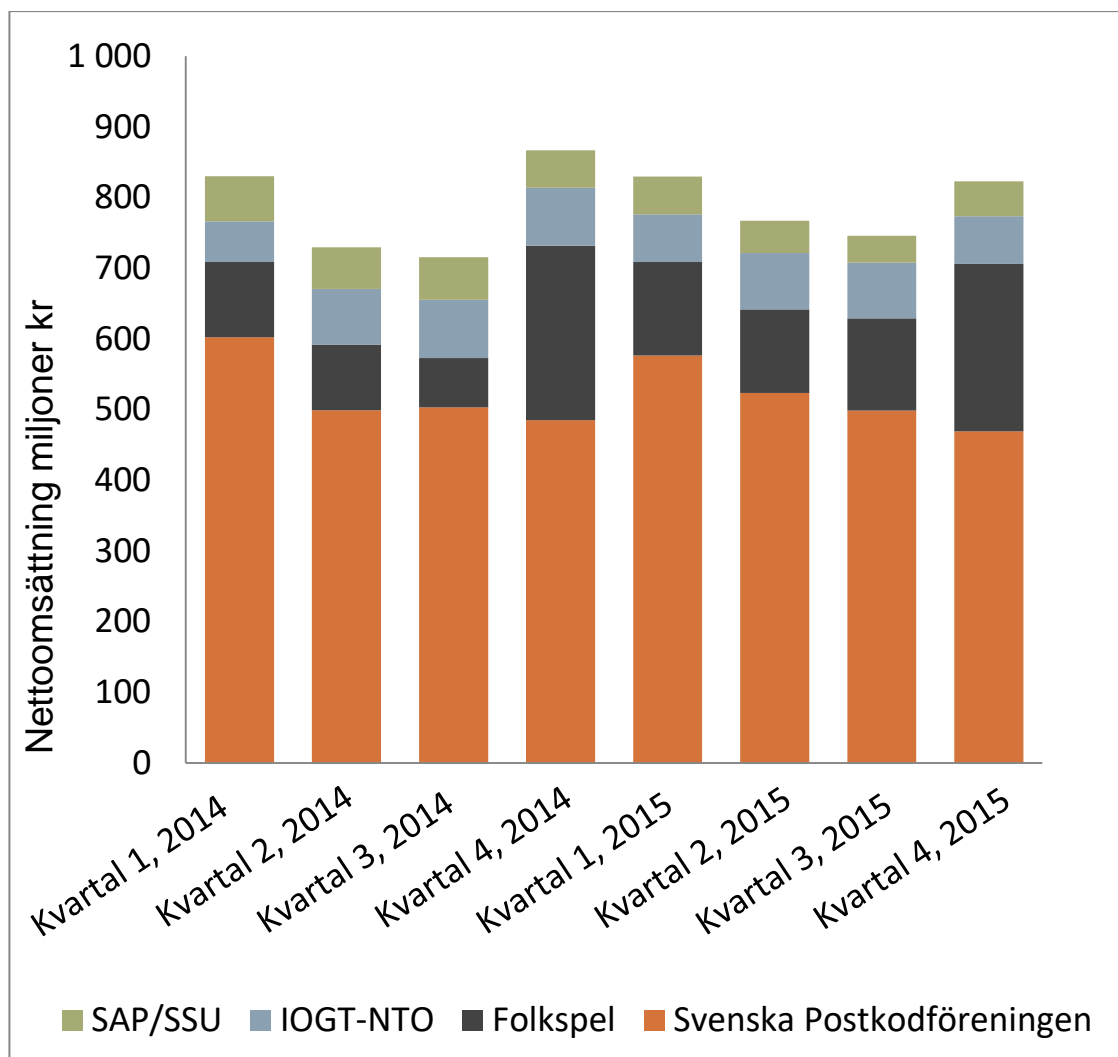
ATG omsatte cirka 3,8 miljarder kronor under 2015, vilket är en ökning med två procent jämfört med året innan. Hos ATG ökade det digitala spelet med 10 procent samtidigt som ombudsspelet minskade med 3 procent och banspelet minskade med 15 procent. Utvecklingen har sett likadan ut jämfört med varje kvartal 2014, omsättningen från ban- och ombudsspel minskar medan spel på internet ökat.

2.7 Folkrorelsens spel och lotterier

Folkrorelsens spel och lotterier beräknas ha omsatt 3,7 miljarder kronor efter utbetalda vinster, vilket är en ökning med 1,2 procent jämfört med året innan. Av dessa 3,7 miljarder kronor stod rikslotterierna för drygt 3,3 miljarder, landbaserat bingospel stod för 275 miljoner och 83 miljoner kom från lokala- och regionala lotterier. Folkrorelsens spel och lotterier är den del av den reglerade svenska spelmarknaden där störst osäkerhet finns i prognoserna.

De stora aktörerna på rikslotterimarknaden varierar i sin utveckling men har totalt sett kvar sin andel sett ur deras gemensamma omsättning jämfört mot föregående år.

Figur 2.11. Fyra största rikslotterianordnarna kvartal 1, 2014 – kvartal 4, 2015

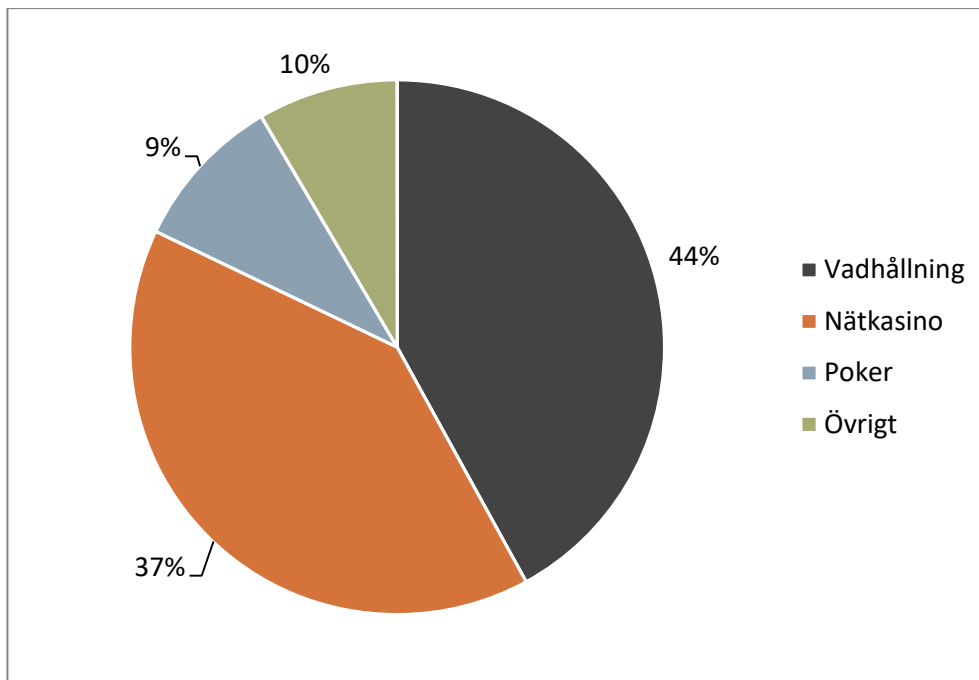

De fyra omsättningsmässigt största tillståndshavarna bland rikslotterierna var Svenska Postkodföreningen, Folkspel, IOGT-NTO och SAP/SSU. Under 2015 har Folkspel haft den starkaste tillväxten och ökat med 20 procent jämfört med året innan. Med en omsättning på 618 miljoner kronor innebär detta att Folkspel står för 17 procent av rikslotterimarknaden, vilket är en ökning med 2 procentenheter. Störst är dock Svenska Postkodföreningen med en omsättning på cirka 2 067 miljoner kronor, vilket är en minskning med en procent. Däremot ökade deras nätspelsomsättning med 26 procent. IOGT-NTO omsatte 293 miljoner kronor under 2015, vilket är en minskning

med cirka 3 procent. Minskningen beror på lägre omsättning för deras fysiska lotter. SAP/SSU omsatte 187 miljoner kronor, vilket är en minskning med 21 procent.

2.8 Aktörer utan svenskt tillstånd

Omsättningsstatistik för de aktörer som saknar tillstånd i Sverige är beräknat på uppgifter från Lotteriinspektionens omvärldsbevakning.

Aktörer utan svenskt tillstånd beräknas ha omsatt 4,3 miljarder kronor efter utbetalda vinster under 2015. Det är en ökning med 5,3 procent, vilket motsvarar 218 miljoner kronor, jämfört med 2014. Den största ökningen har skett inom kategorierna nätkasino och övrigt¹.

¹ Kategorin övrigt består utav bland annat nätbingo, lotter och så kallade ”games” (spel av nummerspelskaraktär och med vissa begränsningar i insatser).

3 Största produkterna

I tabell 3.1 redovisas de omsättningsmässigt största produkterna bland aktörer med svenskt tillstånd. Omsättningsstatistik redovisas före- och efter utbetalda vinster.

Tabell 3.1 – De omsättningsmässigt största produkterna på den reglerade marknaden, före utbetalda vinster

Före utbetalda vinster (mnkr)					
	2015	2014	2013	2012	2011
Casino Cosmopol ¹⁾	5 777	5 738	5 777	5 871	5 950
V75	4 851	4 617	4 556	4 585	4 931
Vegas	4 691	4 950	6 820	7 334	7 461
Triss	3 437	3 221	3 299	3 319	3 216
Postkodlotteriet	3 359	3 431	3 404	3 020	2 955
Oddset	3 308	3 244	2 824	2 790	2 522
Lotto	2 765	2 924	3 163	3 117	2 955
Dagens dubbel	1 457	1 444	1 501	1 572	1 711
Keno	1 187	1 192	1 228	1 263	1 299
V64	1 157	1 090	875	237	859
Stryktipset	1 052	1 025	1 022	948	887
Vinnare	1 029	1 117	1 127	1 572	1 711
Bingo	967	972	1 133	1 166	1 079
V86	927	896	831	948	152
Tvilling	897	884	906	948	984
Joker	896	937	989	967	920
Topptipset	782	630	531	396	308
Bingolotto	705	621	627	669	692
V4	603	597	554	507	475
Europatipset	564	520	531	476	400
Miljonlotteriet	515	463	551	562	545
Restaurangkasinospel	432	450	455	495	500

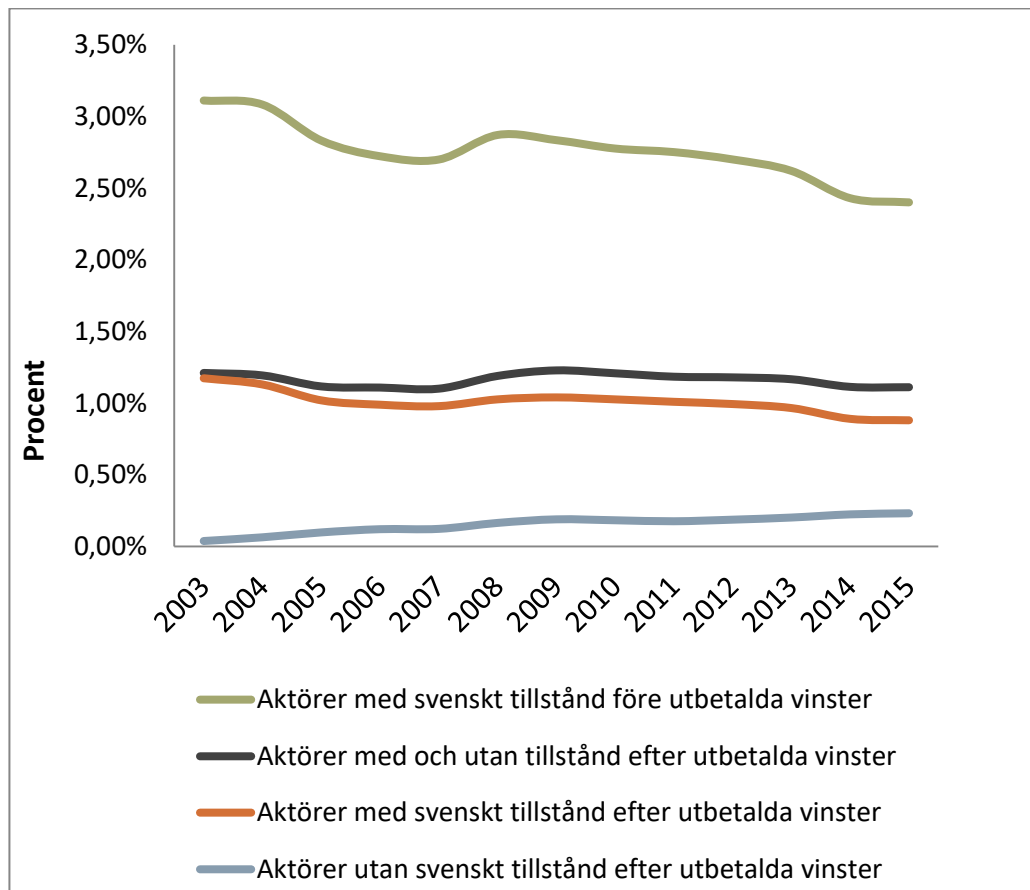
1) Statistiken bygger på en beräkningsmetod som möjliggör redovisning av bruttoomsättning på ett vis som gör siffran jämförbar med exempelvis Vegas. Viktigt att beakta är att återbetalningsprocenten inte blir rättvisande med denna beräkning eftersom den inte tar återspel i beaktande.

Tabell 3.2 - De omsättningsmässigt största produkterna på den reglerade marknaden, efter utbetalda vinster

Efter utbetalda vinster (mnkr)					
	2015	2014	2013	2012	2011
Postkodlotteriet	2 015	2 048	2 038	1 817	1 773
Triss	1 753	1 643	1 682	1 693	1 640
V75	1 698	1 616	1 595	1 605	1 726
Lotto	1 521	1 608	1 740	1 714	1 625
Vegas	1 227	1 302	1 796	2 014	2 083
Casino Cosmopol	1 178	1 159	1 167	1 186	1 203
Oddset	826	773	870	856	813
Keno	534	536	553	568	585
Joker	498	521	550	538	513
Bingolotto	437	385	377	424	394
Stryktipset	368	359	358	332	310
V64	366	382	306	83	301
Dagens dubbel	364	361	375	393	428
V86	324	314	291	332	53
Miljonlotteriet	293	273	313	341	321
Topptipset	235	189	159	119	92
Bingo	229	282	312	330	315
Vinnare	222	223	225	229	238
Europatipset	197	182	186	167	140
Restaurangkasinospel	189	195	195	212	212
Tvilling	179	99	181	190	197
Kombilotteriet	167	208	219	244	214

4 Spelandets andel av disponibel inkomst

Figur 4.1 - Spelandets andel av disponibel inkomst

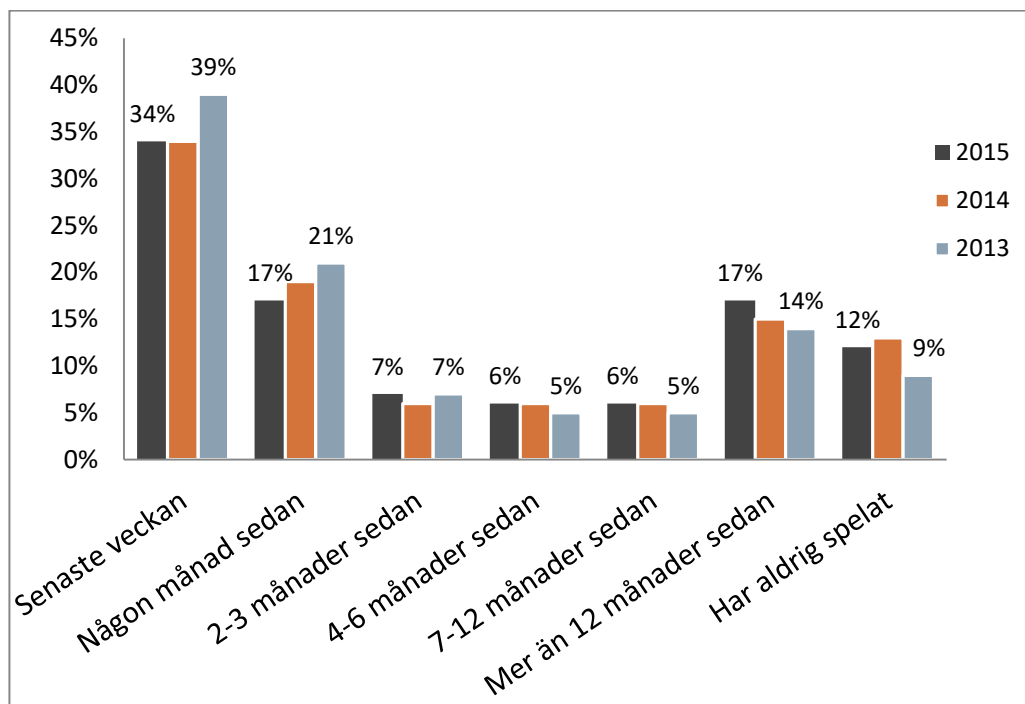
Genom att studera sambandet mellan spelmarknadens omsättning och den disponibla inkomsten kan vi få en uppfattning om konsumtionsbeteendet på spelmarknaden. Under 2015 spelade svenskar (över 18 år) för cirka 2,4 procent av sin disponibla inkomst, vilket motsvarar 5 799 kronor. Det går att se att en lite större del av den disponibla inkomsten går till aktörer utan svenskt tillstånd under 2015 jämfört med året innan och sådan har utvecklingen varit sedan 2011. Om man tittar på de över 18 år som faktiskt uppger att de spelat uppskattas de ha spenderat 3 847 kronor, efter utbetalda vinster.²

² Baserat på Lotteriinspektionens undersökning Allmänheten om spel 2015 där 70 procent svarade att de spelat under de senaste 12 månaderna.

5 Marknadsundersökning 2015

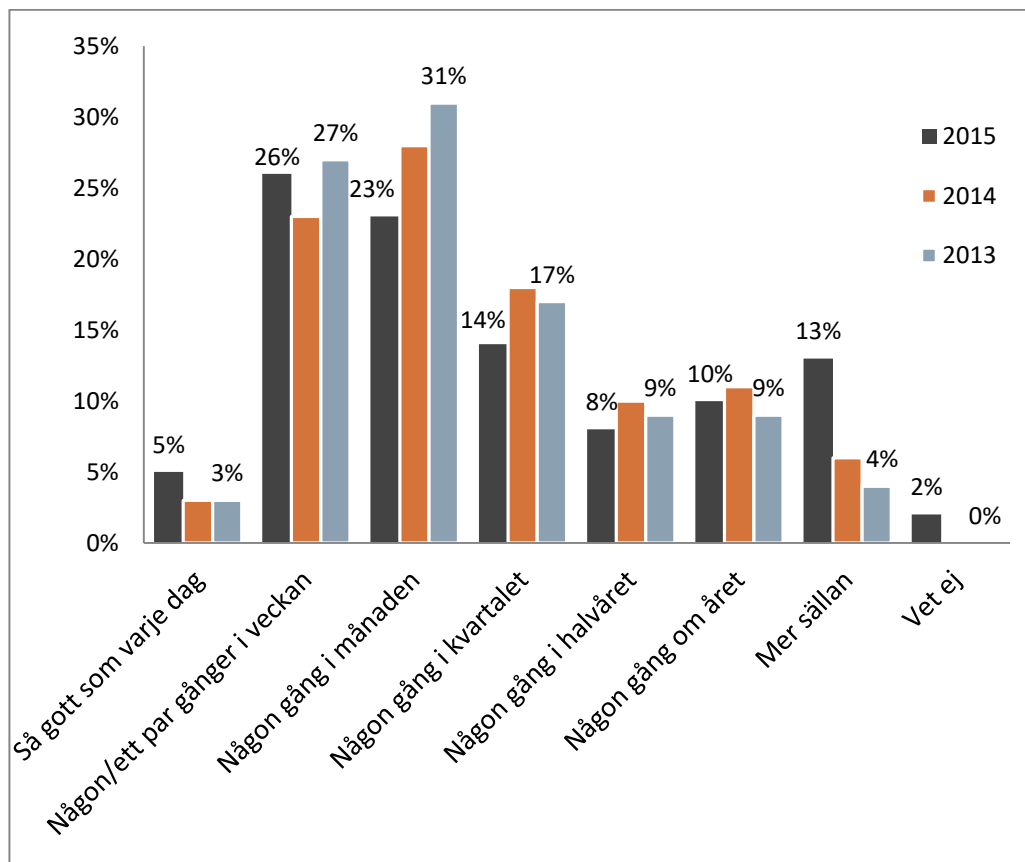
Sedan 2012 har Lotteriinspektionen gjort en undersökning om svenskarnas spelvanor - Allmänheten om spel. Undersökningen har som mål att ge myndigheten mer kunskap om spelkonsumenten och trender på marknaden. I undersökningen intervjuas cirka 1 600 – 2 000 individer inom åldersgruppen 18-79 år som ingår i Novus Sverigepanel.

Figur 5.1 - När spelade du senast?

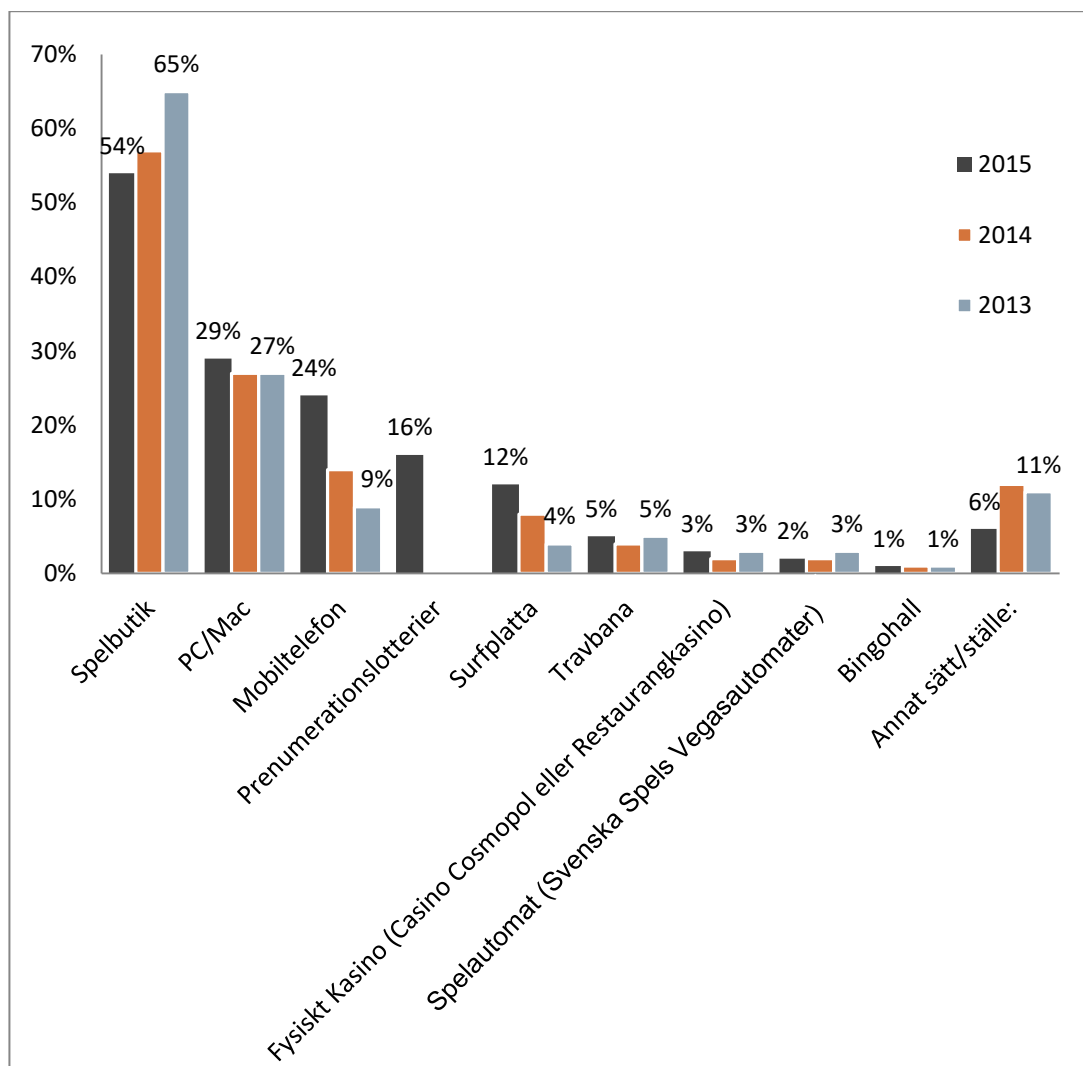
I figur 5.1 redovisas när respondenterna sa sig ha spelat något spel om pengar senast. Under 2015 svarade 70 procent att de spelat någon gång under de senaste tolv månaderna. Detta är lägre än 2014 (71 procent) och 2013 (76 procent). Trenden tycks därmed gå mot att färre spelar spel om pengar i Sverige. I undersökningen 2015 svarade något större andel män (71 procent) än kvinnor (68 procent) att de spelat under de senaste tolv månaderna. Även åldersgrupperna 30-49 år (74 procent) och 50-64 år (75 procent) spelade i högre grad än övriga åldersgrupper. Minst spelade gruppen 18-29 år (52 procent).

Figur 5.2 - Hur ofta spelar du?

De som svarade att de spelat under de senaste tolv månaderna fick gå vidare i undersökningen för att besvara flera frågor. En av frågorna handlade om spelfrekvens. I figur 5.2 kan man se att de som spelat någon gång i månaden eller oftare under 2015 var lika många under 2014, men färre under 2013. Däremot ökade andelen som svarade att de spelar så gott som varje dag. Flera män (37 procent) än kvinnor (25 procent) sa sig spela minst en gång i veckan under 2015. Även flera inom åldersgrupperna 50-64 år (40 procent) och 65 år eller äldre (38 procent) sa sig spela minst en gång i veckan.

Figur 5.3 - På vilket/vilka av följande sätt/platser har du spelat på de senaste 12 månaderna?

Under de tre senaste undersökningarna har vi försökt kartlägga hur konsumenterna väljer att konsumera sina spel. I varje undersökning har ombudsspel varit det mest populära. Framförallt män (56 procent) och individer inom åldersgruppen 50-64 år (62 procent) spelar i högre grad via spelbutik. Det är en minskning med cirka 11 procentenheter jämfört med 2013. Istället har surfplatta och mobiltelefon ökat kraftigt under denna treårsperiod. Surfplatta ökade från 4 procent 2013 till 12 procent 2015. Spel via mobiltelefon ökade från 9 procent 2013 till 24 procent 2015. Mobiltelefon och surfplatta som plattform för spel är framförallt något som föredras av respondenter inom åldersgruppen 18-29 år. Däremot visar den senaste undersökningen att även många inom åldersgruppen 30-49 år (29 procent) spelar via mobiltelefon.